

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibvs, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodière

Complectens Sanctos Mensivm || Martii Et Aprilis

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10259

XXVII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77384](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77384)

quæ ad æternæ beatitudinis emolumenta mereamur: præstante Domino nostro Iesu Christo, cui est cum patre & sancto spiritu gloria coequalis, essentia consubstantialis, virtus & honor, laus & iubilatio, nunc & perpetim per infinitas omnium seculorum æternitates, Amen.

SANCTI PATRIS NOSTRI ISAACII, QVI
FVIT VIR DEI, VITA: AVTHORE SIMEONE
Metaphraste.

27. Martij.

Persecutio
Valentis.Nota & cõ-
fer cum no-
stra ætate.

Astor. 12.

Dan. 13

1. Reg. 31.
1. Reg. 28.

DOST venerandæ & immaculatæ ac preciosæ Crucis Do-
mini nostri Iesu Christi inuentionem, post imperium Con-
stantini Magni Imperatoris, callidus & vaser ac versipellis
serpens, qui semper piorum hominum generi inimicus &
inuidus atque maleolus aduersatur, & fidem Saluatoris
nostri Iesu Christi semper impugnat, tale quiddam in Dei
Ecclesias machinatus est. Regnante enim impio & iniquo
Imperatore Valente, magnus aduersus orthodoxam fide-
m impetus factus est. Nam ipse Arrianorum hæresis stu-
diosus ac defensor, iussit vt sanctæ fidelium Ecclesiæ clau-
derentur: vetuitque, nè solita in ipsis sacrificia fieret: quin-

etiam alias earum diruendas, alias in stabula redigendas curauit. Atque hæc quidem
superbia diu viguit. Quo sanè tempore magnus erat luctus & dolor seruorū Dei. Pre-
cabantur autem nocte ac die, vt Dominus Deus ad misericordiam moueretur, & iusti-
tiam exerceret. Sic igitur tunc agebatur, vt olim sub Herode rege pro Apostolorum
principe actum est.

Deus ergò aliquot annis interiectis, cuiusdam serui sui monachi, qui Isaacius voca-
batur, spiritum, vt pro Susanna quondam Danielelem, excitauit. Qui vt Elias propheta,
cùm angelicam vitam instituisset, ab Oriente profectus est. Eius autem oratio lucernæ
instar ardebat. Diuinus enim spiritus & gratia cælestis in ipso quiescebat. Hic cùm Im-
peratorem iniquè se gerere perspiceret, vehementer dolebat & angebatur, orabatque
Dominum, vt è sublimibus & sanctis sedibus suis despiceret, & misericordiam suam de-
monstraret. Audiuit eum Deus, quemadmodum Mosem aduersus Pharaonem, & con-
tra Imperatorem hostium impetum concitauit. Eo enim tempore Barbari apud Da-
nubium congregati, copias suas contraxerant, & bellum aduersus Imperatorem mo-
uebant, ac totis viribus in urbem ingredi conabantur. Magnus igitur tumultus exortus
est, & multa præda agebatur. Coëgit & Imperator exercitum suum, & in hostem expe-
ditionem parabat. Verùm idem illi accidit, quod Sauli Dauidis inimico contigerat.
Neque enim reuersus est. Nam Samuelis prophetia in ipso quoque expleta est, quod
Deum ad iracundiam incitasset.

Cùm igitur ad bellum proficisceretur Imperator, occurrit ei beatus Isaacius, & sicil-
lum est allocutus: Imperator, orthodoxorum Ecclesias aperi, & Deus iter tuum for-
tunabit. At ille viro sancto ne respondere quidem dignatus est: sed eo, vt stulto, relicto,
discessit. Alio die vir sanctus Imperatorem rursùm assecutus: Aperi, inquit, Imperator
Ecclesias orthodoxorum, & bellum prosperè conficies, ac victor reuertèris in pace.
Imperator seipsum colligens, & cogitans, quid sibi vellent ea verba, Reuertèris in pace,
voluit ei Ecclesias liberas dimittere. Coactoque cõsilio, de patefaciendis orthodoxo-
rum Ecclesijs consultabat. Verùm qui eo tempore Præfectus erat, cùm esset ex impio
Arrianorum grege, persuasit Imperatori, nè beatum Isaacium audiret, sed contumelia
affectum afflictumque dimitteret. Quibus verbis adductus Imperator, virum pium con-
tempst. Sed ille iustum Dei iudicium expectabat.

Paucis autem diebus interiectis, Imperatorem proficiscentem rursùm assequitur,
arreptoque equi ipsius freno cœpit eum tum reprehendere, tum adhortari, vt sibi con-
cederet, quod postulabat. Sed ipse noluit. Erant autem prope viam spinæ cum palinuris
adeo densis & asperis, vt quoduis animal introisset, non posset sese inde viuam expedi-
re. Hunc Imperator locum tanquam laqueum conspicatus, iussit, vt virum sanctum il-
luc conijcerent, quò interiret. Verùm cùm in spinas coniectus esset, ita molliter iace-
bat, vt si in lectulo conuiesceret, nec yllo modo læsus est. Cùmque Imperator cum
exercitu discessisset, accesserunt tres viri candidis vestimentis induti, quos vir beatus
non

Valès iubet
Isaacium in
spinas ia-
ctari.

non agnoscebat, & eum incolumem extraxerunt, seque ab eius oculis subduxerunt, ut non posset intelligere, quinam essent. Sed cum in se reuersus fuisset, cognouit esse angelos Dei: & flexis genibus, gratias egit Domino, cui curæ sunt ij, qui timent eum. Cumque diu precationibus incubuisset, & Deum laudasset, surrexit: & spiritu sancto corroboratus, per aliam viam occurrit Imperatori, & constitit in eius conspectu. At Imperator eum adspiciens, admiratus est, & viri sancti præsentia sic obstupuit, ut loqui non posset. Ipse verò cum fiducia: Tu quidem me, inquit, interituum in spinis existimasti, verum me Deus per angelos suos viuum seruauit. Quamobrem audi me, Imperator, & aperi Ecclesijs orthodoxorum, & aduersarios superabis, & cum laude & gloria reuertéris. Imperator, etsi libertatem & vultum hominis admirabatur, non tamen paruit. Erat enim cor eius excæcatum & alienum à Deo. Sed duobus Senatoribus Saturnino & Victori virum sanctum tradidit: Hunc mihi, inquit, custodiendum curate, donèc reuertar in pace: & tunc eius arrogantiam meritis pœnis afficiam. At sanctus Isaacius spiritu sancto plenus, ut olim aduersus Achab regem Israël Michæas Prophe-^{3. Reg. 21.} ta, ita respondit: Si reuersus in pace fueris, scito in me non locutum esse Dominum Deum. Tu quidem manum conferes, sed non poteris hostibus resistere, & ab eorum conspectu fugies. Demum capieris, & viuus igne conflagrabis.

Tradito igitur viro sancto custodibus, discessit Imperator, verbis eius commotus ac perturbatus. Et cum esset bellum initutum, in oppidum quoddam Danubio propinquum ingressus, exercitum lustrauit, diemque prælio dixit. Cumque paucis diebus quiescisset, signa contulit atque confixit. Sed quemadmodum vir sanctus prædixerat, hostium imperum sustinere non potuit. Itaque se fugæ commisit, & in agrum, in quo stabulum erat palæarum plenum, peruenit, ibique cum Præfecto, per quem corruptus fuerat, se abscondit. Barbari verò, qui sequebantur, cum illic eum latitare comperissent, igne circuncincto stabulum incenderunt. Atque ita miser combustus, spiritum reddidit. Totus autem eius exercitus Thessalonicam se contulit, & Gratianum Imperatorem Romanum expectauit. Qui cum ad eum, Deo fauente, peruenisset, alterum eis Imperatorem, nomine Theodosium, virum fidelem gloriosumque, & orthodoxæ fidei studiosissimum constituit. Atque ita Romam Gratianus reuersus est. Milites autem, suscepto Imperatore Theodosio, lati cum ipso Constantinopolim profecti sunt. Saturninus verò & Victor, quibus sanctus Isaacius custodiendus traditus fuerat, ad Imperatorem salutandum accesserunt: petieruntque, à viro sancto, ut pro se Deum precaretur. Colebant enim eum, uti prophetam, quoniam quæcumque Imperatori futura prædixerat, euenissent.

Duxerunt autem eum in ciuitatem, & inter se contendebant, uter ipsorum viro sancto domum ædificaret. At ipse, cognita eorum contentione: Audite, inquit, me serui Christi, nolite contendere: mihi gratum est studium vestrum: Sed quia vobis cordi est, ut humilitati meæ per fugium paretis, quid vobis faciendum sit, dicam. Si quis anteuertit, ut mihi domum ædificet, illic habitabo omnibus diebus vitæ meæ. Ipsi autem, audito sancto viro, certatim domum coeperunt extruere. Ac Saturninus quidem, cum locum extra portam, quæ Collarida dicitur, possideret, illic ædificabat. Victor autem, in palatij loco, qui Arenosus appellatur, domum construebat. Cum igitur ambo, beati viri nomine ædificium molirentur, Saturninus adhibita diligentia, ita volente Deo, domicilium ex duplici constans contignatione perfecit: & virum beatum adiens: Ecce, inquit, serue Dei, habitaculum tibi construxi. Veni igitur, atque ibi habitans: En quanto in præcio habetur vir sanctus. Accessit vir sanctus, atque illic in nomine Dei nostri permanit. Victor autem magno ambitu domicilium cum extruxisset, venit & vidit se à Saturnino fuisse superatum. Itaque magno affectus dolore, supplex ad sancti viri se pedes prostrauit: Oro te, inquit, pater, ut meum quoque locum accipias, & in eo commoreris, quando eum nomine tuo ædificandum curauit. Cumque multis verbis obsecrasset, respondit ei iustus Isaacius: Fili, inquit, quo in loco voluit me Deus habitare, in eo quiescam, donèc vitæ meæ finis aduenerit. Et benedixit ei, atque dimisit. In domicilio igitur suo letus commorabatur.

Saturninus autem & Victor frequenter eum inuisabant, ducebantque secum & alios amicos, & ea, quæ subleuan dis pauperibus sunt necessaria, subministrabant. Domum etiam uterque suam illum vocabant, ut eis Dominus in eius ingressu & exitu benediceret. Quod si contingebat, ut, eo seriùs egrediente, portæ ciuitatis essent clausæ, consistebat & orabat, factoque Crucis signo, sponte sua portæ aperiebantur, atque ita exibat.

exibat, gratias agens Deo. Saturninus autem cum eum vehementer diligeret, attulit ei tabulas totius loci, ut proprius esset ipsius mansionis. Noctes igitur & dies assiduas Deo preces offerebat: nec unquam cessabat pauperibus eleemosynas distribuere. Quod si visu veniret, ut aliquis ab eo pauper in via peteret eleemosynam, statim exuebat pallium suum, & pauperi dabat. Omni autem tempore vite sue gravitatem seruauit, spiritu feruens, ut ait Apostolus, Domino seruiens, spe gaudens, in tribulatione participans, orationi instans, necessitatibus sanctorum communicans, omnibus benedicens, maledicens nemini, angelorum imitans vitam, vestigia sequens Apostolica, tum zelo, tum sacrificio, tum desiderio Christi, omnem mansuetudinem erga omnes homines pre se ferens, Dei virtutibus ornatus, minimè pugnax, ab omni maleuolentia & malitia alienus, pacem & quietem querens, aduersarios monens & cohortans, ut confiterentur & adorarent sanctissimam Trinitatem, in quo consistit hominum salus, utque celestem angelorum ordinem, & diuinam vitam imitarentur. Prouectus autem ad seculum bonam, ad quam Abraham in terra promissionis, ad communem vite finem properauit.

Rom. 12.
Virtutes
sancti viri.

Animam
efflat.

Sanctæ &
preciosæ
eius reli-
quiæ.

Quodam igitur die conuocatis omnibus fratribus, longo eos sermone instituit, & cohortatus est, ut stabiles ac firmi in fide permanerent, & procul ab omni reprehensione Dei mandatis obtemperarent: atque ita illos Christo clementissimo commendauit, & virum fidelem atque constantem, ac disciplinæ suæ studiosum elegit, quem illis præficeret: & Deum precatus, eos dimisit. Cum autem venisset hora, ut è corpore ad Deum migraret, in pace spiritum suum sanctis angelis tradidit. Magnus verò inter fratres clamor & luctus exortus est, qui cum lachrymis dicebant: Pater, sis memor nostri. Et curantes eum, pro dignitate extulerunt. Ciues autem vniuersi ad obitum eius concurrerant, & ad tumultum usque sunt eum comitati, & sanctas eius ac preciosas reliquias in æde sancti Stephani protomartyris, in sacro altari collocarunt. Ac ceteri quidem ad sua quisque loca reuersi sunt: fratres verò ad mansionem ipsius, Deum collaudantes, redierunt. Migravit ad Dominum sanctus pater noster Isaacius VI. Calend. Aprilis, & assidue pro nobis apud Salvatorem Christum intercedit, fiducia vrens apud Deum & Patrem: Cui gloria & imperium & adoratio & laus debetur, cum vnigenito eius filio, & spiritu sancto, nunc & semper, & in secula seculorum, Amen.

DE NOVM MARTYRIBVS, in Perfide passis 27. Martij, vide infra in SS. Ionæ & Barachisij martyrio die 29. Martij.

VITA S. RVPERTI PRIMO VANGIONVM
DEINDE SALISBURGENSIS EPISCOPI, FIDELITER
conscripta, sed in gratiam lectoris per F. Laurentium Surium reddita
ferè paraphrasticòs.

27. Martij.

Catalogus
virtutum S.
Rupertii.

VM rex Childebertus apud Francos regnaret, anno secundo regni eius, sanctissimus Christi Confessor Rupertus apud Vangiones episcopi fungebatur officio. Is genus suum ad reges Francorum referens, tantam carnis nobilitatem & præstantiam fide & pietate in Deum eximia miracè illustrauit. Cuius si quis virtutes compendioso nosse vellet, erat multa animi mansuetudine, integra corporis pudicitia & castitate, cum columbina simplicitate serpentis obtinens prudentiam, in laudibus Dei deuotus, consilio prouidus, in ferendis sententijs iustus, plenus sancto spiritu, à dextris & à sinistris præclare virtutum armis munitus, gregi suo optimè viuendi seipsum formam exhibens, quod sermone docuit, vita & factis declarans: corpus assiduis vigilijs perpetuisque ieiunijs macerans, operum misericordiz valde studiosus, adeoque largus & benignus in inopes, ut dum illos foueret beneficijs, seipsum ad inopiam redigeret, atque hoc solum suum esse putaret, quod in miseris & egenos contulisset.

Fama

DE S. RUPERTO EPISCOPO VANGIONVM.

439

Fama autem sanctitatis eius non modò per vrbes, sed etiam per regiones vulgata, permulti ad eum illustres confluxerunt viri, non solum è vicinis, sed etiam longinquis populis, vt eius sanctissima doctrina imbuerentur, & catholica religionis ex illo puram cognoscerent veritatem, vel certè etiam ab eius sacro ore in rebus duris & asperis salutarem haurient consolationem. Et multi sanè illius opera ab hostis antiqui laqueis sunt extracti, & in viam salutis aeternae perducti: porrò homines impij & haeretici, qui tum non pauci apud Vangiones visabantur, virum sanctum non ferentes, multis eum supplicijs affectum & virgis ignominiosè caesum, ab oppido cum magna iniuria expulerunt. Sunt qui scribant Beringerum regium comitem, quem alij Bercharium vocant, viro Dei succensum, eum ita inhumaniter tractasse, maximè quòd is Beringerus Arrianis faueret. Verùm hac occasione maiora pietatis lucra sancto viro accesserunt. Nam per id tempus Theodo, Bauarorum Dux inclytus, audiens famam hominis Dei, itemque sanctitatem & miracula, quae per eum Dominus efficiebat, magno eius videndi desiderio accensus, misit quosdam ex viris primarijs, qui eum obnixè precarentur, vt Bauarorum regiones dignaretur inuisere, & eis sanctae fidei viam explicare. Vt autem vir sanctus legatorum tum praestantiam tum preces dicit, non ignorans diuinæ prouidentiae moderatione isthuc geri negotium, gratias egit praepotenti Deo, quòd sedentibus in tenebris & umbra mortis verum vitae lumen Christum Iesum filium suum impertire perciperet. Itaque cum legatis illis quosdam ex presbyteris suis ad Ducem praemisit, nec multo interiecto temporis spatio, ipse eos subsecutus est. Quòd vbi ad Ducis notitiam perlatum est, ingenti ille perfusus gaudio, cum proceribus iuis processit obuiam sancto viro, & in oppido Ratiponenfi eum summa alacritate excepit.

Multi ad eum confluant.

Caesus virgis, Vuormaria eijciatur.

Theodo Dux Bauariae.

Porrò sanctus Rupertus indictis ieiunijs, de caelestibus mysterijs Ducem instituit, & in vera fide confirmauit, effecitque vt daemorum cultui prorsus renunciaret, & postremò in nomine sacrosanctae Trinitatis baptizauit: neque illum duntaxat, sed cum illo pariter viros primarios & non exiguum populi multitudinem, nobiles simul & ignobiles: qui omnes laudabant mundi redemptorem, qui ipsos de tenebris in admirabile lumen suum vocare dignatus esset. O verè beatum pontificem, per cuius sermones illuminata sunt peccatorum tenebris obnubilata pectora, & amentia infidelium corda, vitae fontem sitièrunt. Iam verò vndis salutaribus abluto Duce simul ac populo, eiusdem principis permotus precibus sanctus Rupertus, conscensa naui per Danubium descendens, vicis & castellis Euangelium Christi libera voce praedicauit, atque ita per Noricos proficiscens, in inferiorem vsque Pannoniam peruénit, lumen fidei, ipse lucerna illustris & super candelabrum posita, passim omnibus inferens. Inde verò iam pedestri itinere reuertens, Laureacum venit, vbi multos à daemorum cultu abstractos baptizauit, complures etiam, varijs oppressos morbos, in Christi nomine sanitati restituit.

Theodo Dux baptizatur cum multis.

Laureacum

Indè Laureaco digressus, vbicunquè ethnicis magis feruere cognouit, eò intrepidus accessit, dissipans idola, & accuratè omnibus exponens Christi Iesu Domini nostri diuinitatem pariter & humanitatem siue incarnationem, vt vnus idemque Deus verus & homo verus esse crederetur, ante Luciferum à patre Deo verus Deus genitus, in sine saeculorum humanae salutis causa ex virgine matre verus homo natus, qui illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum. Cùm autem ad preces Ducis Theodonis & populi, vir Dei locum deligere vellet, vbi sedes episcopi constituere, ad lacum Vuallerfæ, quem textus historiae huius lacum Vualarij vocat, ædem pontificiam primò extruxit, atque in honorem beatissimi Apostolorum principis Petri templum aedificauit & dedicauit ad Iuuarium fluium, vbi olim Iuuauium vrbs fuit, quae praefcis temporibus extructa mirabiliter, inter Baioaricas vrbes clarissima eminebat, sed tum destructa, raro iam habitata ciue, penè collapsa & virgultis operata videbatur. Cernens autem vir Dei locum illum non importunum esse cathedrae pontificiae, quippe inter montosa loca situm & ab vulgi strepitu remotum, eum sibi à Duce Theodone dari petijt, & summo studio instaurauit, & sancti Petri ecclesiam, quam aedificarat, clericorum ministerijs & rebus necessarijs, liberalitate fretus eiusdem principis, magnificè instruxit & auxit.

Psal. 109.

Iohan. 1.

Iuuauium instaurat S. Rupertus.

Deo dicitur in hoc loco est

Hac ferè tempestate quidam viri boni sancto antistiti non sine multa admiratione retulerunt, in ea eremo, quae tunc quidem certum non habuit vocabulum, nunc autem Bognoni dicitur, caelestia quaedam ardentium lucernarum terque quaterque

Cruce-
li-
gnea, à S.
Ruperto be-
nedicta.

se conspexisse prodigia, & odores eximie suauitatis hausisse. Cum autem his auditis cuncti obstupescerent, sanctus episcopus Domingum, venerabilem presbyterum suum, eò misit, rei huius veritatem accuratè exploraturum: addiditque illi crucem ligneam, quam sua manu benedixerat, iubens vt eam illo in loco statueret. Itaque Dominus ubi eò peruenit, in ipsis noctis initijs cum religiosis, qui ei aderant, viris calitè descendere vidit luculentas lucernas, totamque illam regionem instar solaris radij illustrare. Hanc autem visionem, cum admirabili odoris suauitate coniunctam, tribus continuis vidit noctibus: moxque in eodem loco sacratam defixit crucem, extructoque super illam tuguriolo, ad sanctum Rupertum regressus est. Cui cum rem totam exposuisset, ille, communicato cum principe Theodone consilio, ad eremum illam profectus est, cernensque locum posse humanae habitationi accommodari, coepit annosam extirpare quercus, & densam syluam in campi planitiem redigere, templumque cum seruorum Dei domicilijs siue habitaculis exedificare.

Monasterium in eremo.

* Theopertum

Theodo moritur.

Per id tempus Theodo princeps aduersa correptus valetudine, cum sibi propè esse sentiret supremum vitæ tempus, vocauit ad se * Theodebertum filium suum, eumque Ducem Noricorum constituens, præcepit vt sancto Ruperto obsequentem & morigerum se præberet, atque ad propagandum Christianismum & opus diuinum sedulo illum adiutaret, sanctumque locum Iuuauenfis ecclesiæ amaret, & honoribus ac dignitatibus perpetuò eueheret. Cumque hæc mandata dedisset filio, diem clausit extremum. Eo defuncto, Theodebertus cum proceribus suis abiit ad sanctum Rupertum, visendi eius gratia: Morabatur is tum in ea, quam diximus, eremo. Vbi autem ad eum peruénit Dux, & illum & locum, in quo degebat, pio venerabatur affectu, contulitque ecclesiæ, quam sanctus Rupertus illic construxerat, & præsentè Duce in honorem S. Maximiliani dedicauit, syluæ illius tria in circumitu milliaria, atque insuper villam Albinam cum cæteris, vt inde sustentarentur monachi, quos sanctus episcopus Deo seruituros illic congregauerat.

S. Erentrudanæ nepris S. Ruperti.

* Theodeberti

Post hæc videns vir Dei Bauaricam gentem Christianæ quidem religioni colla submisisse, at interim tamen superesse non paucos ethnicismi erroribus & tenebris implicatos, ad patriam profectus est: assumptisque inde duodecim egregijs socijs, qui ei in docendis populis suam nauarent operam, Iuuauium reuersus est. In ijs autem duodecim, eximij erant Cunibaldus & Gisilarius presbyteri, viri multa sanctitate conspicui. Adduxit verò secum etiam Erentrudam neptem suam, & cum in superiori Iuuauenfis vrbs castello in honorem Domini nostri Iesu Christi & sanctissimæ matris eius Mariæ monasterium extruxisset, multas illic collegit sacras virgines, ijsque præfecit ipsam Erentrudam, vt cælesti regi & sponso Christo famularentur: porro ad preces * Theoperti principis, qui illi monasterio plurimas attribuit possessiones, illarum virginum conuersationem per omnia rectissimè instituit.

Dies Quadragesimalis obseruatio.

His ita gestis, cogitabat vir beatus susceptum verbi & sanctæ prædicationis ministerium, diuinæ gratiæ subnixus ope, accuratè prosequi. Itaque Iuuauio egressus, Noricos populos, adiunctis sibi socijs, peragrauit, & quibus necdum fidei lumen ortum didicit, eis Christum diligenter annunciauit, profligatisque ab eorum pectoribus teterrimi dæmonis imposturis & fraudibus, ijs instillauit fidem, castitatem, humilitatem, misericordiam, quibus Christus, omnium bonorum largitor & fons, delectatus hospitibus, libenter earum mentium ingreditur domicilia, quas ijs præditas animaduertit. Cumque hunc in modum Baiuorum fines vir beatus circumiret, & omnes ad sacram Christi religionem traduxisset, hortabatur vt in fide constantes permanerent: relictisque apud eos presbyteris, qui populum ad diuina mysteria consuefacerent, Iuuauium se recepit, ex diuina reuelatione non ignorans propediem instare diem obitus sui, quem etiam discipulis suis indicauit. Quorum sanè animos tam triste nuncium non immeritò consternauit, quòd non se duntaxat, sed etiam tam multos, Christiana religione nupèr admodum initiatos, tanto viderent pastore destitui. At ille multa in Christum fiducia erectus, Iuuauium & Noricos populos præpotenti Deo commisit, Vitalemque, virum sanctum atque omni plebi pergratum, sibi petijt fieri successorem. Deindè cum dies Quadragesimalis obseruantia (sic enim loquitur autor huius historiae) agerentur, februm ardoribus vir sanctus defatigari coepit. Porro illucescente Christi resurrectionis sacratissimo die, Missarum solennia celebravit, & sumpto sacrosancto corporis & sanguinis Christi viatico, post dulces paternæ pietatis adhortationes, & extrema benignissimæ charitatis alloquia, quibus discipulorum ani-

DE SS. MARTYR. PRISCO, MALCHO ET ALEXANDRO.

441

animos confirmabat, inter sanctas illorum miserè plorantiū manus emisit spiritum. Ecce autem dum lugent discipuli, coetus angelici à quibusdam audiuntur religiosis viris, cum canticis caelestibus animam sancti viri ad illam beatam Hierusalem perferentes. Cumque eius sacratissimum corpus ad sepulcrum apportaretur, visi sunt viri splendissimi, candidissimis amicti stolis: qui peractis ijs, quæ ad funeris curam pertinent, disparuerunt: quos quidem nemo dubitauit angelos fuisse, atque idcirco apparuisse, vt omnes intelligerent, qua ille beatitudine frueretur in caelis, ad cuius sepulturam etiam angeli non dedignarentur adesse.

O felicem Iuuauensem urbem, tam insigni munitam patrono: quæ etsi murorum ruinis videatur despiciabilis, at illius meritorum lumine egregiè clarescit. Denique tanti viri intercessione fulti gaudent Norici omnes, & præpotenti Deo perpetuas offerunt laudes, qui tam præclarum ipsis contulerit doctorem, cuius doctrina & prædicatione viam veritatis agnoscentes, erepti sint de tenebris, & perducti ad Christum lumen verum, viuentem & regnantem in infinita secula seculorum, Amen.

S. Rupertus
doctor No-
ricorum.

DE SS. MARTYRIBVS PRISCO, MALCHO ET ALEXANDRO, EX HISTOR. ECCLESIAST. EVSE-

bij lib. 7. cap. 11. interprete Ioanne Christophorsono.

IN hac persecutionis clade, quam regnante Valeriano passim manâse supra demonstratum est, tres viri ob veram Christi confessionem insigniter prædicati, Casarea Palæstina bestiarum rictibus velut præda obiectati, diuino & caelesti martyrio non sine maxima commendatione decorati fuerunt. Quorum vnus Priscus vocabatur, alter Malchus: tertio nomen erat Alexander. Fertur verò istos ruri degentes, primùm seipfos tãquàm inertes & desides probris affecisse, quòd cum temporis opportunitas præmium vitæ aeternæ his, qui caelesti eius desiderio gliscabant, dispertire videretur, ipsi præ negligentia quadam & segnitie, martyrij coronam non præripuissent. Deindè cum inter se ita deliberassent, absque mora Casaream versùs ire pergunt, extemplò proficiscuntur ad iudicem, & eius vitæ exitum, qui supra demonstratus est, assequuntur.

28. Martij.

Martyres
bestijs ob-
ijciuntur.

DE GVNTRAMNO sancto rege Gregorius Turonensis lib. de Gloria Martyrum, cap. 76. sic scribit: Cùm autem Guntrammus rex ita se spiritualibus actionibus mancipasset, vt relictis seculi pompis, thesauros suos ecclesijs & pauperibus erogaret, accidit vt misso presbytero munera fratribus, qui Sanctis Agaunensibus deseruiunt, ex voto transmitteret: præcipiens presbytero, vt ad eum rediens, Sanctorum sibi reliquias exhiberet.

Eodem die.

MARCI ARETHVSII EPISCOPI ILLVSTRE MARTYRIVM, AVTHORE D. GREGORIO NAZIANZENO ORATIONE INVECTIUA PRIMA IN IULIANVM IMPERATOREM: INTERPRETE VERÒ DOCTISSIMO VIRO IACOBO BILIO PRUNEO, S. MICHAËLIS IN EREMO ABBATE. HABENT AUTEM PLERAQUE ETIAM THEODORETVS HISTOR. ECCLES. LIB. 3. CAP. 6. & SOZOMENVS EIVSDEM HISTORIAE LIB. 5. CAP. 19. IN VERSIONE IOHANNIS CHRISTOPHORSONI ANGLIÆ EPISCOPI.

IAM verò id, quod eximio viro Marco Arethusio accidit, quis tam ab orbe nostro remotus, vt ignoret, ac commemorantem narratione non anteuertat? Hic cùm, egregio illo Constantio Imperante, pro ea licentia quæ tum Christianis concessa fuerat, domicilium quoddam dæmonum euertisset, ac multos Christianos à gentili errore ad salutem non minùs vitæ splendore, quàm dicendi facultate traduxisset, iam pridem odio atque indignationi Arethusijs erat, vel potius Arethusiorum impijsimo cuique dæmonumq; amantijsimo. Posteaquàm autem, mutatis Christianorum rebus, gentilium res tumere cœperunt, temporis

29. Martij.

De Iuliani
Apostatæ
Imperio di-
poten-
cir.